

॥ बलिदानम् ॥

● इन्द्रादिदशदिक्पाल देवता बलिदानम् (एकतंत्रेण)

बलिदान मंत्र	ॐ प्राच्यै दिशे स्वाहा ऽर्वाच्यै दिशे स्वाहा, दक्षिणायै दिशे स्वाहा ऽर्वाच्यै दिशे स्वाहा, प्रतीच्यै दिशे स्वाहा ऽर्वाच्यै दिशे स्वाहा, दीच्यै दिशे स्वाहा ऽर्वाच्यै दिशे स्वाहो, ध्यायै दिशे स्वाहा ऽर्वाच्यै दिशे स्वाहा ॥
संकल्प	इन्द्रादिदशदिक्पालान् सांगान् । सपरिवारान् । सायुधान् । सशक्तिकान् । एभिर्गन्धाद्युपचारैः युष्मान् अहं पूजयामि ।
हस्ते जलमादाय	इन्द्रादिदशदिक्पालान् सांगेभ्यः । सपरिवारेभ्यः । सायुधेभ्यः । सशक्तिकेभ्यः इमं सदीपं माषभक्तं बलिं समर्पयामि ॥
हाथ जोडकर रखें	भो इन्द्रादिदशदिक्पाल देवाः दिशं रक्षत बलिं भक्षत मम सकुटुम्बस्य सपरिवारस्य अभ्युदयं कुरुत । आयुः कर्तारः क्षेमकर्तारः शान्तिकर्तारः पुष्टिकर्तारः तुष्टिकर्तारः निर्विघ्नकर्तारः कल्याणकर्तारः वरदा भवत ।
हस्ते जलमादाय	अनेन पूजन पूर्वक बलिदानेन इन्द्रादिदशदिक्पाल देवाः प्रीयन्ताम् ।

● दशदिक्पालादीनां बलिदानम्

1. इन्द्रम् (पूर्व)	ॐ त्रातार-मिन्द्र मवितार-मिन्द्र ॐ हवे हवे सुहव ॐ शूर-मिन्द्रम् । ह्वयामि शक्क्रं पुरु-हूत मिन्द्र ॐ स्वस्ति नो मघवा धात्विन्द्रः ॥
हस्ते जलमादाय	पूर्वे इन्द्राय सांगाय सपरिवाराय सायुधाय सशक्तिकाय एतं सदीपं दधिमाष भक्तं बलिं समर्पयामि ।
हाथ जोडकर रखें	भो इन्द्र दिशंरक्ष बलिंभक्ष अस्य सकुटुम्बस्य : यजमानस्य : आयुः कर्ता क्षेमकर्ता शान्तिकर्ता तुष्टिकर्ता पुष्टिकर्ता वरदो भव ।
हस्ते जलमादाय	अनेन पूजन पूर्वक बलिदानेन इन्द्र देवताः प्रीयतां न मम् ।
2. अग्निम् (अग्निकोण)	ॐ त्वन्नोऽअग्ने तव देव पायुभिर्मघोनो रक्ष तन्वश्च वन्द्य । त्राता तोकस्य तनये गवामस्य निमेष ॐ रक्षमाणस्तवव्रते ॥
हस्ते जलमादाय	अग्नये सांगाय सपरिवाराय सायुधाय सशक्तिकाय एतं सदीपं दधि माष भक्तं बलिं समर्पयामि ।
हाथ जोडकर रखें	भौ अग्ने दिशंरक्ष बलिंभक्ष यजमानस्य सकुटुम्बस्य आयुः कर्ता क्षेमकर्ता शान्तिकर्ता तुष्टिकर्ता पुष्टिकर्ता वरदो भव ।
हस्ते जलमादाय	अनेन पूजन पूर्वक बलिदानेन अग्नि देवताः प्रीयतां न मम् ।

3. यमम् (दक्षिण) ॐ यमाय त्वांगिरस्वते पितृमते स्वाहा ।
स्वाहा धर्माय स्वाहा धर्म्माय पित्रे ॥
- हस्ते जलमादाय दक्षिणे यमाय सांगाय सपरिवाराय सासुधाय सशक्तिकाय एतं सदीपं
दधिमाषभक्त बलिं समर्पयामि ।
- हाथ जोडकर रखें भो यम दिशंरक्ष बलिंभक्ष यजमानस्य सकुटुम्बस्य आयुः कर्ता क्षेमकर्ता
तुष्टिकर्ता पुष्टिकर्ता वरदो भव ।
- हस्ते जलमादाय अनेन पूजन पूर्वक बलिदानेन यम देवताः प्रीयतां न मम् ।
4. निऋतिम् (नैऋत्यकोण) ॐ असुन्नवन्तमयजमानमिच्छस्तेन- स्येत्यामन्विहितस्करस्य ।
अन्यमस्मदिच्छ मा तऽइत्या नमो देवि निऋते तुभ्यमस्तु ॥
- हस्ते जलमादाय निऋतये सांगाय सपरिवाराय सायुधाय सशक्तिकाय एतं सदीपं
दधिमाषभक्त बलिं समर्पयामि ।
- हाथ जोडकर रखें भो निऋते दिशं रक्ष बलिंभक्ष अस्य यजमानस्य सकुटुम्बस्य आयुः कर्ता
क्षेमकर्ता शांतिकर्ता तुष्टिकर्ता पुष्टि वरदोभव ।
- हस्ते जलमादाय अनेन पूजन पूर्वक बलिदानेन नैऋतये देवताः प्रीयतां न मम् ।
5. वरुणम् (पश्चिम) ॐ तत्त्वा यामि ब्रह्मणा वन्दमानस्तदाशास्ते यजमानो हविर्भिः ।
अहेणमानो वरुणेह बोध्युरुश ऽ समानऽआयुः प्रमोषीः॥
- हस्ते जलमादाय पश्चिमायां वरुणाय सांगाय सपरिवाराय सायुधाय सशक्तिकाय एतं सदीपं
दधिमाषभक्त बलिं समर्पयामि ।
- हाथ जोडकर रखें भो वरुण दिशंरक्ष बलिंभक्ष अस्य यजमानस्य सकुटुम्बस्य आयुः कर्ता
क्षेमकर्ता शांतिकर्ता तुष्टिकर्ता वरदो भव ॥५॥
- हस्ते जलमादाय अनेन पूजन पूर्वक बलिदानेन वरुण देवताः प्रीयतां न मम् ।
6. वायुम् (वायव्यकोण) ॐ आ नो नियुद्भिः शतिनीभिरद्धव ऽ सहस्रिणीभिरुपयाहि यज्ञम् ।
वायोऽअस्मिन्सवने मादयस्व यूयम्पात स्वस्तिभिः सदा नः ।
- हस्ते जलमादाय वायव्यां , वायवे सांगाय सपरिवाराय सायुधाय सशक्तिकाय एतं सदीपं
दधिमाष भक्त बलिं समर्पयामि ।
- हाथ जोडकर रखें भो वायो दिशंरक्ष बलिंभक्ष अस्य यजमानस्य सकुटुम्बस्य आयुः कर्ता
क्षेमकर्ता शांतिकर्ता तुष्टिकर्ता पुष्टिकर्ता वरदो भव ।
- हस्ते जलमादाय अनेन पूजन पूर्वक बलिदानेन वायु देवताः प्रीयतां न मम् ।

7. कुबेरम् (उत्तर) ॐ वयं ॐ सोमव्रते तव मनस्तनूषु बिभ्रतः। प्रजावन्तः सचेमहि ॥
 हस्ते जलमादाय उत्तरस्यां कुबेराय सांगाय सपरिवाराय सायुधाय सशक्तिकाय एतं सदीपं
 दधिमाषभक्तबलिं समर्पयामि ।
 हाथ जोडकर रखें भो : कुबेर दिशं रक्ष बलिं भक्ष अस्य यजमानस्य सकुटुम्बस्य आयुः कर्ता
 क्षेमकर्ता शांतिकर्ता तुष्टिकर्ता पुष्टिकर्ता वरदो भव ।
 हस्ते जलमादाय अनेन पूजन पूर्वक बलिदानेन कुबेर देवताः प्रीयतां न मम् ।
8. ईशानम् (ऐशान्यकोण) ॐ तमीशानञ्जगतस्तस्थुषस्पतिं धियज्जिन्वमवसे हूमहे वयं ।
 पूषा नो यथा वेदसामसद् वृधे रक्षिता पायुरदब्ध स्वस्तये ॥
 हस्ते जलमादाय ऐशान्यामीशानाय सांगाय सपरिवाराय सशक्तिकाय एतं सदीपं
 दधिमाषभक्तबलिं समर्पयामि ।
 हाथ जोडकर रखें भो ईशान दिशं रक्ष बलिं भक्ष अस्य यजमानस्य सकुटुम्बस्य आयुकर्ता क्षेमकर्ता
 शांतिकर्ता तुष्टिकर्ता पुष्टिकर्ता वरदो भव ।
 हस्ते जलमादाय अनेन पूजन पूर्वक बलिदानेन ईशान देवताः प्रीयतां न मम् ।
9. ब्रह्माणम् (मध्य) ॐ अस्मे रुद्रा मेहना पर्वतासो वृत्रहत्ये भरहूतौ सजोषः ।
 यःश ॐ सते स्तुवते धायि पञ्चऽइन्द्र ज्येष्ठाऽअस्माँऽअवन्तु देवाः ॥
 हस्ते जलमादाय ईशान पूर्वयोर्मध्ये ब्रह्मणे सांगाय सपरिवाराय सायुधाय सशक्तिकाय एतं सदीपं
 दक्षिमाषभक्त बलिं समर्पयामि
 हाथ जोडकर रखें भो ब्रह्मन् दिशं रक्ष बलिं भक्ष अस्य यजमानस्य सकुटुम्बस्य आयुकर्ता क्षेमकर्ता
 शांतिकर्ता तुष्टिकर्ता पुष्टिकर्ता वरदो भव ।
 हस्ते जलमादाय अनेन पूजन पूर्वक बलिदानेन ब्रह्मन् देवताः प्रीयतां न मम् ।
10. अनन्तम् (नैऋत्य पश्चिम के मध्य) ॐ स्योना पृथिवि नो भवानृक्षरानिवेशनी यच्छा नः सर्पसप्रथाः ॥
 हस्ते जलमादाय निऋति पश्चिमयोर्मध्ये , अनन्ताय सांगाय सपरिवाराय सायुधाय सशक्तिकाय
 एतं सदीपं दधिमाष भक्त बलिं समर्पयामि ।
 हाथ जोडकर रखें भो अनन्त दिशं रक्ष बलिं भक्ष अस्य यजमानस्य सकुटुम्बस्य आयुः कर्ता
 क्षेमकर्ता शांतिकर्ता तुष्टिकर्ता वरदो भव ।
 हस्ते जलमादाय अनेन पूजन पूर्वक बलिदानेन इन्द्र देवताः प्रीयतां न मम् ।

● गणपति बलिदानम्

बलिदान मंत्र	ॐ गणानान्त्वा गणपति ॐ हवामहे प्रियाणान्त्वा प्रियपति ॐ हवामहे निधीनान्त्वा निधिपति ॐ हवामहे व्वसो मम । आहमजानि गर्भधमात्त्वमजासि गर्भधं ॥
संकल्प	ॐ भूर्भुवः स्वः गणपतिं सांगं । सपरिवारं । सायुधं । सशक्तिकम् । एभिर्गंधाद्युपचारैः त्वाम अहं पूजयामि ।
हस्ते जलमादाय	गणपतये सांगाय । सपरिवाराय । सायुधाय । सशक्तिकाय इमं सदीपं आसादित बलिं समर्पयामि ॥
हाथ जोडकर रखें	भो गणपतये इमं बलिं गृहाण मम सकुटुम्बस्य सपरिवारस्य अभ्युदयं कुरु । मम गृहे आयुः कर्ता । क्षेमकर्ता । शांतिकर्ता । पुष्टिकर्ता । तुष्टिकर्ता । निर्विघ्नकर्ता । कल्याणकर्ता वरदो भव ।
हस्ते जलमादाय	अनेन पूजन पूर्वक बलिदानेन गणपतिः प्रीयतां न मम् ।

● मातृका बलिदानम्

बलिदान मंत्र	ॐ अम्बे अम्बिके अम्बालिके नमा नयति कश्चन । सस्त्यश्चकः सुभद्रिकां काम्पील वासिनीम् ॥
संकल्प	ॐ भूर्भुवः स्वः सगणशगौर्याद्यावाहित मातृ सांगाः । सपरिवाराः । सायुधाः । सशक्तिकाः । एभिर्गंधाद्युपचारैः त्वाम अहं पूजयामि ।
हस्ते जलमादाय	सगणशगौर्याद्यावाहित मातृभ्य सांगाभ्य । सपरिवाराभ्य । सायुधाभ्य । सशक्तिकाभ्य इमं सदीपं आसादितं बलिं समर्पयामि ॥
हाथ जोडकर रखें	भो भो सगणशगौर्याद्यावाहित मातरः इमं बलिं गृहाणीत मम सकुटुम्बस्य सपरिवारस्य अभ्युदयं कुरुत । मम आयुः कर्त्यः । क्षेमकर्त्यः । शांतिकर्त्यः । पुष्टिकर्त्यः । तुष्टिकर्त्यः । निर्विघ्नकर्त्यः । कल्याणकर्त्यः वरदा भवत ।
हस्ते जलमादाय	अनेन पूजन पूर्वक बलिदानेन सगणशगौर्याद्यावाहित मातरः प्रीयतां न मम् ।

● वास्तोष्पति बलिदानम्

बलिदान मंत्र	ॐ वास्तोष्पते प्रतिजानीहि अस्मान् स्वावेशो अनमीवो भवा नः । यत्त्वेमहे प्रतितन्नो जुषस्व शन्नो भव द्विपदे शं चतुष्पदे ॥
संकल्प	ॐ भूर्भुवः स्वः शिख्यादि (ब्रह्मादि) वास्तुमंडल देवता सहितं वास्तुपुरुषं पूजयामि ।
हस्ते जलमादाय	मंडल देवता सहिताय वास्तुपुरुषाय सांगाय । सपरिवाराय । सायुधाय । सशक्तिकाय इमं सदीपं आसादित बलिं समर्पयामि ॥
हाथ जोडकर रखें	भो भो मंडल देवता सहित वास्तुपुरुष इमं बलिं गृहाण मम सकुटुम्बस्य सपरिवारस्य अभ्युदयं कुरु । मम गृहे आयुः कर्ता । क्षेमकर्ता । शांतिकर्ता । पुष्टिकर्ता । तुष्टिकर्ता । निर्विघ्नकर्ता । कल्याणकर्ता वरदो भव ।
हस्ते जलमादाय	अनेन पूजन पूर्वक बलिदानेन मंडल देवता सहित वास्तुपुरुषः प्रीयतां न मम् ।

● योगिनी बलिदानम्

मंत्र	ॐ योगेयोगे तवस्तरं व्वाजेवाजे हवामहे । सखाय ऽइन्द्रमूर्तये ॥
संकल्प	श्रीमहाकाली-महालक्ष्मी-महासरस्वती सहिता गजाननादि (विश्वदुर्गादि) चतुःषष्टियोगिनीः अहं पूजयामि ।
हस्ते जलमादाय	श्रीमहाकाली-महालक्ष्मी-महासरस्वती सहिता गजाननादि (विश्वदुर्गादि) चतुःषष्टियोगिनीः सांगेभ्यः । सपरिवारेभ्यः । सायुधेभ्यः । सशक्तिकेभ्यः इमं सदीप माषभक्त बलिं समर्पयामि ॥
हाथ जोडकर रखें	भो भो श्रीमहाकाली-महालक्ष्मी-महासरस्वती सहिता गजाननादि (विश्वदुर्गादि) चतुःषष्टियोगिनीः इमं बलिं गृहाण मम सकुटुम्बस्य सपरिवारस्य अभ्युदयं कुरु। मम आयुः कर्तव्यः । क्षेमकर्तव्यः । शांतिकर्तव्यः । पुष्टिकर्तव्यः । तुष्टिकर्तव्यः । निर्विघ्नकर्तव्यः । कल्याणकर्तव्यः वरदा भवत ।
हस्ते जलमादाय	अनेन पूजन पूर्वक बलिदानेन श्रीमहाकाली-महालक्ष्मी-महासरस्वती सहिता गजाननादि (विश्वदुर्गादि) चतुःषष्टियोगिनीः प्रीयतां न मम् ।

● प्रधान देवता बलिदानम्

बलिदान मंत्र	ॐ इमं रक्तवर्णन्तु तथाहस्त सुविस्तृतम् । इद्रध्वजं चालभामि महेन्द्राय सुप्रीतये ॥ अमुमिन्द्रध्वजं चित्रं सर्व विघ्न विनाशकम् । अस्मिन् मण्डप पार्श्वे तु स्थापयामि सुरार्चने ॥
संकल्प	ब्रह्मादि सर्वतो भद्रमण्डल देवता समन्वितां अमुक देवतां (महाकाली-महालक्ष्मी- महासरस्वती स्वरूपिणीं त्रिगुणात्मिकां जगदम्बिकां राजसाजेश्वरी) सांगां । सपरिवारां । सायुधां । सशक्तिकां एभिः गंधाद्युपचारैः त्वां अहं पूजयामि ।
हस्ते जलमादाय	ब्रह्मादि सर्वतो भद्रमण्डल देवता समन्वितां अमुक देवतां (महाकाली- महालक्ष्मी -महासरस्वती स्वरूपिणीं त्रिगुणात्मिकां जगदम्बिकां राजसाजेश्वरी) सांगायै । सपरिवारायै । सायुधायै । सशक्तिकायै इमं सदीपं आसादित बलिं समर्पयामि ॥
हाथ जोडकर रखें	भो भो ब्रह्मादि सर्वतो भद्रमण्डल देवता समन्वितां अमुक देवतां (महाकाली-महालक्ष्मी-महासरस्वती स्वरूपिणीं त्रिगुणात्मिकां जगदम्बिकां राजसाजेश्वरी देवते) इमं बलिं गृहाण मम सकुटुम्बस्य सपरिवारस्य अभ्युदयं कुरु । मम आयुः कर्त्री । क्षेमकर्त्री । शांतिकर्त्री । पुष्टिकर्त्री । तुष्टिकर्त्री । निर्विघ्नकर्त्री । कल्याणकर्त्री वरदा भवत ।
हस्ते जलमादाय	अनेन पूजन पूर्वक बलिदानेन ब्रह्मादि सर्वतो भद्रमण्डल देवता समन्वितां अमुक देवतां (महाकाली-महालक्ष्मी-महासरस्वती स्वरूपिणीं त्रिगुणात्मिकां जगदम्बिकां राजसाजेश्वरी) प्रीयतां न मम् ।

● नवग्रह बलिदानम्

बलिदान मंत्र	ॐ ग्रहाऽऽर्जा हुतयो व्यन्तो विप्राय मतिम् । तेषां विशिप्रियाणां वोऽहमिषमूर्जं ॐ समग्रभ मुपयाम गृहीतो ऽसीन्द्राय त्वा जुष्टं गृह्णाम्येष ते योनिरिन्द्राय त्वा जुष्टतमम् ॥
संकल्प	सूर्यादि नवग्रह मंडल देवान् सांगान् । सपरिवारान् । सायुधान् । सशक्तिकान् । एभिः गंधाद्युपचारैः वः अहं पूजयामि ।
हस्ते जलमादाय	सूर्यादि नवग्रह मंडल देवेभ्य सांगेभ्य । सपरिवारेभ्य । सायुधेभ्य । सशक्तिकेभ्य इमं सदीपं आसादित बलिं समर्पयामि ॥
हाथ जोडकर रखें	भो भो सूर्यादि नवग्रह मंडल देवाः इमं बलिं गृहणीत मम सकुटुम्बस्य सपरिवारस्य अभ्युदयं कुरुत । मम गृहे आयुः कर्तारः । क्षेमकर्तारः । शांतिकर्तारः । पुष्टिकर्तारः । तुष्टिकर्तारः । निर्विघ्नकर्तारः । कल्याणकर्तारः वरदा भवत ।
हस्ते जलमादाय	अनेन पूजन पूर्वक बलिदानेन सूर्यादि नवग्रह मंडल देवाः प्रीयतां न मम् ।

● क्षेत्रपाल बलिदानम्

बलिदान मंत्र	ॐ नमामि क्षेत्रपाल त्वां भूतप्रेतगणाधिप । पूजां बलिं गृहाणेमं सौम्यो भवतु सर्वदा ॥ आयु आरोग्यं मे देहि निर्विघ्नं कुरु सर्वदा । मा विघ्नं मास्तु मे पापं मा सन्तु परिपन्थिनः ॥ मा विघ्नं मास्तु मे पापं मा सन्तु परिपन्थिनः । सौम्या भवन्तु तृप्ताश्च भूतप्रेताः सुखावहाः ॥
संकल्प	ॐ अद्येत्यादि मम सकलारिष्ट शान्ति पूर्वकं प्रारब्ध कर्मणाः सांगता सिद्ध्यर्थञ्च क्षेत्रपाल पूजनं बलिदानञ्च करिष्ये ।
हस्ते जलमादाय	ॐ क्षेत्रपालाय डाकिनी-शाकिनी-भूत-प्रेत-बैताल-पिशाच सहिताय इमं सदीपं आसादित बलिं समर्पयामि ॥
हाथ जोडकर रखें	भो भो क्षेत्रपाल दिशं रक्ष बलिं भक्ष मम सकुटुम्बस्य सपरिवारस्य अभ्युदयं कुरुत । मम गृहे आयुः कर्ता । क्षेमकर्ता । शांतिकर्ता । पुष्टिकर्ता । तुष्टिकर्ता । निर्विघ्नकर्ता । कल्याणकर्ता वरदा भव ।
हस्ते जलमादाय	अनेन पूजन पूर्वक बलिदानेन क्षेत्रपाल देवताः प्रीयतां न मम् ।
पीली सरसौ छिडके	ॐ भूताय त्वा नारातये स्वरभि विख्येषं दृ ॐ हन्तां दुर्याः पृथिव्या मुर्वन्तरिक्ष मन्वेमि। पृथिव्यास्त्वा नाभौ सादयाम्य दित्या ऽउपस्थेऽग्ने हव्य ॐ रक्ष ॥